

LAGUTSKOTTETS betänkande № 5/1964 i anledning av landstingsman Valter Nordas m/fl:s hemställningsmotion om uppdrag för landskapsstyrelsen att inkomma med förslag till vissa ändringar i landstingsordningen och landskapslagen om landskapsförvaltningen i landskapet Åland (№ 3/1964).

№ 5/1964.
Förenämnda motion, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, har utskottet behandlat och får för landstinget vördsammast framhålla följande:

Motionen ger utskottet anledning till att preliminärt taga ställning till vissa för landskapsförvaltningen och landstingsarbetet betydelsefulla frågor. Hit höra närmast a) mandattiden för landstingsman, b) tidpunkten för landstingsmannauppdragets tillträdande efter nyval; c) tiden för val av landskapsstyrelse och d) den tid, varunder landstinget utan förlängning av sessionen skall vara berättigat att vara samlat.

Alla dessa spørsmål äro i större eller mindre grad beroende av landskapslagen om landstingsval. Sedan den av landstinget den 1 december 1962 antagna landskapslagen om landstingsval och kommunalval fått förfalla och landskapsstyrelsen återtagit sin framställning till 1962 års landsting № 24/1962 om ändring av landstingsordningen, kan ny framställning motses om antagande av vallag. Denna framställning synes kunna avlätas med beaktande av de anmärkningar, på grund av vilka det tidigare beslutet fick förfalla, utan av landstinget särskilt meddelat uppdrag.

Ifråga om landstingsmandatets längd delar utskottet enhälligt det under remissdebatten framförda förslaget, att mandattiden bör utsträckas till fyra år.

Likaså delar utskottet enhälligt förslaget, att landstingsmannauppdraget skall vidtaga vid första session efter nyval, enär berättigade anmärkningar ur parlamentarisk synpunkt kan framställas mot det nuvarande förhållandet.

Med hänsyn till samma parlamentariska synpunkter anser utskottet, att valet av ledamöter i landskapsstyrelsen bör förrättas av det nyvalda landstinget vid dess första session.

Enligt av utskottet införskaffade uppgifter har landstingssessionen under de senaste tio åren förlängts, år 1954 med 6 dagar, år 1955 med 12 dagar, år 1956 med 5 dagar, år 1957 med 1 dag, år 1959 med 10 dagar, år 1960 med 7 dagar, år 1961 med 6 dagar, år 1962 med 3 dagar och år 1963 med 6 dagar, medan förlängning icke påkallats för 1958 års landsting. Den sammanlagda förlängningstiden under dessa år är 56 dagar, motsvarande i medeltal 5,5 dagar per år.

Detta förhållande synes likväl kunna angripas och tillrättaläggas på annat sätt än motionärerna föreslagit, d.v.s. genom att förlänga tiden för det ordinarie landstingsmötet. I motionen nämnes icke den tid förlängningen årligen avser, men möjligen hänsyfta motionärerna på förslaget i landskapsstyrelsens framställning № 24/1962 till en förlängning om sammanlagt högst 60 dagar. Utskottet anser nämligen i likhet med 1962 års lagutskott (betänkandet № 11/1962), att landstinget bör försöka sträva till att förhandlingarna skola kunna slutföras på 50 dagar. Detta syftemål synes även kunna förverkligas, ifall landskapsstyrelsens framställningar till landstinget kunde föreligga, redan då sessionen vidtager. Såsom förhållandena nu utvecklats överlämnas framställningar, som utan olägenhet kunnat utarbetas i god tid före sessionen, till landstinget först efter sessionens början och till och med långt in på sessionsperioden. Sålunda har detta landsting, för att nämna några nära till hands liggande exempel, först under pågående session fått mottaga förslaget till landskapslag om läroavtal, som är daterat i landskapsstyrelsen den 5 mars 1964, förslaget till sinnessjuklag, desslikes daterat den 5 mars, förslagen till vissa tilläggsbudgeter, daterade den 12 mars, och framställningen om utverkande av tillägg till extra ordinarie anslaget för byggande av tvenne tjänstebostäder vid Ålands centralsjukhus, daterat den 13 mars. Skulle exempelvis dessa framställningar hava överlämnats redan vid sessionens början, skulle detta befordrat arbetsmöjligheterna inom landstinget och arbetsintensiteten. Framställningarna basera sig dock på sakförhållanden, kända för landskapsstyrelsen i god tid före landstingssessionen.

Enligt utskottets uppfattning borde - åtminstone i första hand - innehållet i landstingsordningens § 25 mom. 1 skärpas sålunda, att landskapsstyrelsens framställningar skola överlämnas till landstinget vid dess öppnande eller då landstingssession vidtager, med undantag likväl för framställningar, till vilka anledning yppats under sessionen eller kort före dess inledande. Skulle det därefter visa sig, att tiden för ordinarie landstingsmötet det oaktat borde förlängas, kunde frågan övervägas ånyo.

Ifall förslaget om 4 års mandattid vinner landstingets gillande, behöver landstinget icke uppehålla sig vid införandet av särskilt övergångsstadgande, avsett att reglera de nu sittande landstingsmännens mandattid, ty i och med att ändrad vallag kommer till stånd, förlänges mandattiden automatiskt.

Under remissdebatten framkastades ett förslag om uppdelning av höst-sessionen i två delar, närmast för att bereda finansutskottet möjlighet

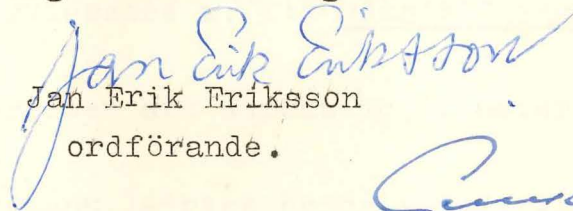
att sammankomma under mellantiden och med större arbetsro ägna sig åt budgetförslagen. Då man icke gärna kan tänka sig, att höstsessionen skall kunna påbörjas förrän den 10 november, kommer landstingsarbetet vid uppdelning av sessionen att skjuta så långt in i december, att utskottet icke kan omfatta uttalandet. Däremot kan en uppdelning göras beroende av beslut, som i varje enskilt fall träffas av landstinget.

Utskottet, som sålunda motser framställning om ändring av vallagen utan vidare åtgärder från landstingets sida, föreslår därför vördsamast,

att landstinget ville giva landskapsstyrelsen i uppdrag att med beaktande av de synpunkter, som ovan anförts, inkommande med förslag till landskapslagar om ändring av landstingsordningen och lagen om landskapsförvaltningen.

Mariehamn den 18 mars 1964.

På lagutskottets vägnar:

Jan Erik Eriksson
ordförande.

././ Axel Kuffschinoff
sekreterare.

Närvarande i utskottet: Jan Erik Eriksson, ordförande, Eliel Persson, Gustaf Jansson, Annemi Dahlblom och Nils Dahlman.